

**Colecția *Viața în Hristos*. Seria *Mărgăritare*
este coordonată de Pr. dr. Dragoș Bahrim**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEOFIT ZĂVORĂTUL sfânt

Viața Sfântului Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei /
Sfântul Neofit Zăvorățul din Cipru ; trad. din lb. greacă
veche de Laura Enache ; ed. îngrijită de pr. Dragoș Bahrim ;
carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. - Iași : Doxologia, 2018
ISBN 978-606-666-751-7

I. Enache, Laura (trad.)
II. Bahrim, Dragoș (ed.)

2

**Colecția *Viața în Hristos*
Seria *Mărgăritare***

8

Sfântul Neofit Zăvorățul din Cipru

**VIATA SFÂNTULUI NICOLAE,
ARHIEPISCOPUL MIRELOR
LICHIEI**

Traducere din limba greacă veche
de LAURA ENACHE
Editie îngrijită de Pr. DRAGOȘ BAHRIM

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Cuprins

Introducere

(Pr. Dragoș Bahrim) 5

Cuvânt de laudă la Marele Ierarh făcător de minuni,

Părintele nostru Nicolae, despre nașterea lui și
istorisire pe scurt a izvorului de minuni 9

În colecția *Viața în Hristos*, Seria *Mărgăritare* au apărut:

Cuviosul Teognost, Sfântul Amfilohie de Iconium,

Cuvinte despre pocăință și moarte

Sfântul Nil Ascetul, *Tâlcuire la Cântarea Cântărilor*

Sfântul Pacian al Barcelonei, *Despre cei care se pocăiesc*

Simeon, Mitropolitul Evhaitelor; Ioan Pustnicul; Vasile Maleinos,

Epistole ascetice

Sfântul Neofit Zăvorâtul din Cipru, *Omilii la Maica Domnului*

Sfântul Grigorie cel Mare, *Despre minunile Părinților italieni*

Fericitul Augustin, *Despre înfrânare*

Sfântul Neofit Zăvorâtul din Cipru,

Viața Sfântului Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei

În pregătire:

Fericitul Augustin, Episcopul Hiponei, *Despre viața fericită*

Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri ascetice*

Sfântul Macarie Egipteanul, *Epistola mare*

Ioan de Oxeia, Patriarhul Antiohiei,

Despre disciplina monahală

**Al lui Neofit Monahul și Zăvorâtul,
Cuvânt de laudă la Marele Ierarh
făcător de minuni,
Părintele nostru Nicolae,
despre nașterea lui și istorisire pe
scurt a izvorului de minuni**

Binecuvintează, părinte,

1. A biruit marginile firii¹ cel cu numele biruinței, marele între ierarhi Nicolae vestitul, întâistătătorul Mirelor, doctorul celor bolnavi, cărmaciul celor ce plutesc pe mare, exarhul binefacerii, dăruitorul săracilor, sprijinul credincioșilor, secerătorul ereziilor, luptătorul Treimii, izgonitorul demonilor, cel deopotrivă cu îngerii, îndreptătorul conducătorilor, frâul comandanților de oști, izbăvitorul celor duși la moarte, muștrătorul împăraților, ghimpele prefecților, înțelepțitorul bogaților, cel ce smerește pe cei mândri, apărătorul celor necăjiți, vrăjmașul păcatului, prietenul

¹ *Utrenia Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, irmosul Cântării a 9-a.*

înțelepciunii, dușmanul bogăției celei nedrepte, cel ce prin milă împrumută pe Dumnezeu², cel ce alungă foamea, hrănitorul celor bolnavi, povățuitorul celor căsătoriți, călăuzitorul celor necăsătoriți, izgonitorul sărăciei, înzestrătorul săracilor, cel ce unește cu unire legiuită de nuntă, părintele orfanilor și ocrotitorul văduvelor³, făptuitorul izvorului de minuni, cel ce ai primit toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus de la Părintele luminilor⁴, marea minune a lumii, marea rană a răilor demoni, marea faimă a credinței ortodoxe, marea amuțire a religiei celei rele, marea întărire a Bisericii lui Dumnezeu⁵, marele sprijin al arhieriei, marea lumină a celor ce zac întru întuneric, marea bogăție a săracilor credincioși, marele vas al mirului din Mirele Lichiei, marele refugiu al oamenilor celor aflați în nevoi, marele îndrumător al celor rătăciți cu credința, marele cuget al „poporului ales”⁶, marele prigonitor al celor ce se abat de la credință, marele lucrător al poruncilor lui Hristos, marele îngăditor al dumnezeieștilor îngădiri, marea podoabă a dumnezeieștilor slujiri, marele car’⁷ al lui

² Pilde 19, 17.

³ *Vecernia Sfântului Nicolae*, 6 decembrie, troparul Litiei; Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre blândete*, PG 63, 551.

⁴ Iac. 1, 17; *Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur*, Rugăciunea amvonului.

⁵ Cf. I Cor. 11, 22.

⁶ Cf. Ieș. 19, 5; 23, 22.

⁷ Cf. IV Rg. 2, 11.

„Israil cel nou ales”⁸, marea pază sigură a împăraților drept-credincioși, și ca să spun totul pe scurt, iubitul și imitatorul înflăcărat și fierbinte al lui Hristos⁹, de Care întărit fiind, precum mai dinainte am spus, a biruit hotarele firii¹⁰ și s-a făcut mai presus de fire.

2. Pentru aceea, îmbogățindu-se cu harul Duhului cel mai presus de fire, umblând ca un înger pe pă-mânt, a avut isprăvi mai presus de fire. Și făcându-se nimicitor¹¹ al fortărețelor patimilor și demonilor, le-a stăpânit pe acestea cu putere și a împărățit asupra lor. Pentru aceea și-a păstrat nevătămat *după chipul și după asemănarea*¹² de sus și nefiind biruit de vârsta tânără, nici dându-și spatele¹³ plăcerilor trupului tiranisor, se face casă a lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt și Dumnezeu umblă întru el¹⁴, așa cum a făgăduit în Sfânta Scriptură. Încât și el însuși se face dumnezeu și fiu al Celui Preaînalt¹⁵ prin participare. Și având credința în Hristos, precum a spus Acela, faptele Lui prin Acela cu ușurință le săvârșește. *Cel ce crede în Mine,*

⁸ *Vecernia Întâmpinării Domnului.*

⁹ Cf. I Cor. 4, 16; 11, 1; Ef. 5, 1.

¹⁰ *Utrenia Adormirii Născătoarei de Dumnezeu*, irmosul Cântării a 9-a.

¹¹ Cf. II Cor. 10, 4.

¹² Fc. 1, 26; Iac. 3, 9.

¹³ Cf. Is. 50, 6.

¹⁴ Cf. Lev. 26, 12; II Cor. 6, 16.

¹⁵ Cf. Ps. 81, 6; Lc. 1, 32; 6, 35.

Libris
Respect pentru oamenii și pământ
 faptele pe care Eu le fac și acela le va face și mai mari decât acestea va face¹⁶, ca voi să vă mirați¹⁷.

3. Pentru aceea acest Sfânt a făcut minuni mai multe la număr, dintre care noi am adunat în prezentul cuvânt atâtea, încât rugăciunile lui să trezească spre înțelegere mintea noastră cea somnoroasă, spre lauda acestui vrednic de laudă și preacinstit și vestit acestuia Părinte, spre slujirea celor ce ne-au mișcat pe noi la scrierea acestei laude, spre folosul ascultătorilor înțelepți și al bărbaților virtuoși. Dar socotesc că este drept să tratez mai întâi pe scurt despre patria, părinții, nașterea sfântă, despre harul dumnezeiesc și dreptatea cea mai presus de fire din copilărie¹⁸, pentru ca scrierea noastră să aibă o încheiere mai concisă și mai deplină.

4. Patria acestui între Sfinți Părinte a fost Patara Lichiei, eparhia și Mitropolia Bisericii Mirelor, pe care a și cinstit-o după puțină vreme, prin faptul că a fost întâistătător în scaunul arhieresc, ca făclia în sfeșnic¹⁹ luminând cetatea și pe locuitorii ei. Părinții lui, numiți Epifanie și Nonna, de credință ortodocși, bogați în avuții, dar și mai bogați în virtute, erau totuși săraci

¹⁶ In 14, 12.

¹⁷ In 5, 20.

¹⁸ Zenovie II 7, CPG, t. 1, p. 33; Grigorie Cipriotul, LI56, CPG, t. 2, p. 61.

¹⁹ Cf. Mt. 5, 15.

prin faptul că nu aveau copii din pricina nerodirii Nonnei.

5. Dar prin multe rugăciuni și lacrimi și binefaceri și slujbe, ca odinioară Sarra²⁰ și Rebeca²¹, Ana²² și Elisabeta²³, a dezlegat Dumnezeu sterpiciunea Nonnei și zămislește și naște pe acest nou Samuel²⁴, Nicolae, care născându-se, pentru două ore a stat drept, până ce moașa, luând pruncul, l-a plecat în ligheanul de baie după obicei, poate și pentru faptul că avea să propovăduiască drept cuvântul adevărului²⁵ și să caute cele de sus²⁶, a însemnat încă de prunc ceea ce avea să fie. Aceasta a arătat-o, bucurându-se, și unchiul lui, Nicolae, arhimandritul și ctitorul Sfintei Mănăstiri Sion din țara lui. Dar sugând așa cum se cuvine unui prunc, nu a supt lapte deloc din sânul stâng, ca și de aici să arate cele slăvite ale stării de-a dreapta lui Hristos. Iar miercurea și vinerea suga o singură dată, către seară.

6. Dar când a ajuns la vârsta învățăturii, ca băiat, este dat la învățător de sfinții lui părinți și de arhimandritul de care am vorbit, unchiul lui, Nicolae.

²⁰ Fc. 17, 16.

²¹ Fc. 25, 21.

²² I Rg. 1, 5.

²³ Lc. 1, 5.

²⁴ Cf. I Rg. 1, 20.

²⁵ Cf. Dumnezeiasca Liturghie, anaforaua.

²⁶ Cf. Col. 3, 1.